BARCELONA 20 JULIOL 1906 ANY IV.—NUM. 123

Surt el divendres

LA TRALLA

Canuda, 15, pral.

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materies relligioses, polítiques y socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓ CATALANISTA).

Bruticia de Barcelona

N'hi ha arreu, per carrers, plasses, per les clavegueres, per tot, y sembla que fins n'hagi omplenat á molts homes.

Quan l'Ajuntament tan toca-tardá se recordá que al istiu se devien netejar les clavegueres, aquell aristócrata quina mare plorava quan s' embarcava cap aquí, el successor del célebre Manantiales que per cobrarse una penyora que 'ns va imposar de 500 pessetes, se va quedar ab tot el tiratge del núm. 111 del nostre periòdich, el *Gran Duque,* no va volguer que fossin netejades. L'home devia pensar (única cosa que no va errar) que al istiu ell ja'n fora fóra de Barcelona, y, per lo tant, res li feya que'ls ciutadans quedessin exposats á la infecció que produheix la bruticia que's va apilonant més y més cada dia.

Pero un cop fugit el Duch de les Declaracions, nostre Ajuntament no té pas temps de pensar en la neteja de les clavegueres, ni ab la del sol de la ciutat.

L'Ajuntament té altra feyna; ha de discutir si una companyía formada ab capitals catalans es mereixedora al dret á la vida com les companyíes formades per capitals extrangers.

L' Ajuntament de Barcelona no ha tingut inconvenient en donar permís per la circulació de carruatges que sense representar més avens fessin la competencia als de La Catalana; el mateix Ajuntament qu' ha permés que l' Anónima arrebassés arbres sencers de la Rambla, s' entreté are á discutir si es d' utilitat una verdadera millora per Barcelona.

No fora millor qu' aprofités el temps veyent de netejar els carrers de la ciutat? No sería preferible que deixés de banda la protecció d' interessos particulars per ocuparse ab interés del sanejament tant necessari als ciutadans?

Convé á la ciutat de Barcelona que siguin en gran nombre els carruatges que per el transport públich circulin, y li convé també no mirar tendencies als grassos, als que omplint llurs butxaques dels céntims barcelonins, les buiden fora de casa en payssos ahont jamay se posa impediment á lo que representa avens, y menys encare quant els qui ho instauren son fills de la mateixa terra.

***

Y n' hi ha d' altra de bruticia; es la bruticia dels cors forasters, es l' inmundicia d' aqueixos falsos testimonis posats á sou pel centralisme pera lograr aplicació de les lleys coarcitives del dret dél lliure pensar y sentir.

Honrats ciutadans aportaren llur personal concurs á un acte grandiós celebrat al teatre Comtal pera protestar d'una iniquitat que's vol cometre ab Catalunya; donchs totseguit els oradors han sigut cridats á declarar devant del Jutjat pera respondre de les falses acusacions fetes pels que's valen de la inmunitat de la patriotería.

Pero'ls oradors hi han acudit declarant la veritat de tot lo que varen dir, y fentse ab goig responsables de llurs paraules, encaminades única y exclussivament al assoliment de la Justicia, que res més que justicia impetrém els catalans perque no's compari 'l vell Empordá ab la terra africana de les intolerancies y dels fanatismes.

GNOM

El cas Dreyfus

¡Comparém!

La conjura ja era feta
y tenía d' esclatar,
y les passions aborribles
y l' odi rastrer y baix
d' aquella prempsa venuda
á la riuada infamant
de gentussa baladrera
y de *vius* encanallats,
va fabricar la tramoya
y 's vegé la enormitat
de sancionarse un delicte
escullint el criminal
en l' ignoscenta persona
d' aquell pobre ciutadá,
y en Dreyfus, un home digne
va tenir de soportar
la cridoria famolenca
d' una venjansa brutal,
que corregué per la Fransa
ab el cinisme més gran,
fins que la veritat triomfa,
la justicia s' obra pas,
y apareix als ulls d' Europa,
redemptor y descarnat
el *J'accuse* memorable
d' aquella ploma gegant.
Era en Zola que acusava
y en Zola va pregonar
pel món enter l' ignocencia
del infelis condempnat.
Vé la revisió y 's prova
l' infamia d' un mo lo clar.
Per aixó veyém la Fransa
la magnánima, la gran
convensuda, penedida
d' aquella monstruositat,
demanant perdó y clemencia,

EL TIMO DE LA POMA

En Dominguez: Té, filleta
empássat aquesta poma.

L' Gnom: Prepara la *purga*
qu' aquesta es agre com totes.

corrent á dignificar
á la víctima ignoscenta,
indemnisantla dels danys
que mitiguin lo possible
l' injusticia del passat.
Aixís ho fan aquets pobles
progressius y adelantats.
¡L' equivocació s' esmena!
¡Triomfa la veritat!
Pero á la terra dels xulos
á la nació dels tarats,
al pais dels embusteros,
á la Xauxa dels farsants,
dels canallas de levita,
dels imbécils, dels malvats,
un fet de tanta noblesa
no hi passa ni hi pot passar
es massa gran, massa digne,
massa honrós y massa humá,
perque pugui registrarlo
qui no está capacitat.
En el pais que vos parlo
no 's rehabiliten may
els atachs á l' honradesa
de qualsevol ciutadá.
S' empresona y 's castiga
sense com vé ni com vá
falsejantse la justicia
ab entera impunitat.
Tot lo més quan l' ignocencia
protesta molt, esplicant
l' arbitrarietat comesa
sense reparar el dany,
se li acosta ab cara seria
y ab bigotis de raspall
un que li diu ab *aciento*
de tenor enragollat:
—*Caballero, V. dispense*
y sino, lo mismo dá.—
Y ja no cal que reclami
que ja es prou indemnisat.
Y aixó passa cada dia
¡fins se trova natural,
allí á la terra dels xulos,
á la nació dels tarats!

PEP DE LA TRALLA

Llibertat, Igualtat, Fraternitat

A la revolució francesa 's deu la proclamació d' aquestos hermosos principis: no volguém are esbrinar lo malament que foren interpretats, que també en nostres temps ni ha qui 'ls interpreta ben equivocadament per cert.

LA TRALLA ha afirmat á voltes que 'l nacionalisme podía nomenarse defensor de tan hermós lema: oradors que en nom d' aquest periódich han parlat en meetings han sostingut lo mateix. Es aixó una gran veritat; com ho es també que, malgrat el pensar d' uns quants, aquest lema no es patrocini de cap partit polítich sino de tot agrupament d' individuos que desitjin que al mon hi imperi la *Justicia*. Per aixó es que sense dirse republicá y fins sense serne, se pot esser defensor de la Fraternitat, la Igualtat y la Llibertat.

Vejém de quina manera interpretém, els nacionalistes, aquest lema, fentho lo més curt possible donchs que si 'ns proposessem ferne un estudi detallat no hi hauría prou espay ni en un ni en cinquanta números de LA TRALLA.

***

Llibertat.—Consisteix en obrar sense traves de cap mena ab tal de no perjudicar á ningú. Per aixó algú al parlar de la llibertat ha dit que, tant la individual com la colectiva, comensa allá hont acaba la d' un altre y acaba ahont comensa la d' un altre, també. Aixó es molt fosch: en la societat ben organisada la llibertat no ha d' esser, no pot esser traba de la llibertat, sino que cada hu ha de trobar en la llibertat agena la continuació de la propia, perque llibertat no vol dir més que expansió complerta de la vida, y com en societat la vida no es vida isolada sino vida relacionada, d' aquí que per Fraternitat, per Solidaritat, la expansió complerta de la vida de cada hu, ó sía la llibertat de cada hu, hagi de trobar en la dels altres el complement de la propia.

Cert que aixó demana altra organisació que la actual y altres individuos que 'ls d' are; més perfecció. Peró sempre hem dit que 'l mon va cap á n' aixó: la perfecció.

***

Igualtat.—S' ha confós ab la *uniformitat*. D' aquí que erroneament se la hagi definit dihent que consisteix en que tothom sigui igual y tingui lo mateix. Es aquesta definició erronea com acavém d' afirmar.

Les vides no son iguals perque hi han necessitats diferentes. Un, pera referse de la fadiga que experimenta fent el mateix treball que un altre, necessita més hores de repós que no pas aquest darrer. Per naturalesa un es més resistent que l' altre. La igualtat, en aquest cas, no consisteix en que reposin tots dos un mateix nombre d' hores; sino en que cada hu se refassi del tot, encare que pera assolir idéntich ó *igual* fi, tinguen que reposar diferent nombre d' hores. La igualtat no ha de ser en el nombre d'hores de repós sino en la satisfacció completa de la necessitat de reposar.

A un el perjudica 'l beure aigua: á un altre 'l perjudica 'l beure ví. La igualtat no consisteix en que tots dos beguin aigua perque d' aquest modo n' hi hauría un de perjudicat; tampoch consisteix en que tots dos beguin vi perque també d' aquesta manera n' hi hauría un de perjudicat, cosa contraria als principis de Fraternitat y Llibertat. La Igualtat en el cas citat consisteix en que cada hu satisfassi la necessitat de beure, bevent lo que no 'l perjudica. Aixís son iguals perqué ab tot y usar diferentes begudes satisfan per un igual la seva necessitat de beure.

La igualtat, donchs, consisteix en possehir el dret de expandir la vida y satisfer les necessitats de la mateixa segons aquestes reclamin. Aixó tant en l' ordre individual com colectiu.

***

Fraternitat.—En la definició d' aquest principi tothom está d' acort: estimarse els uns als altres.

Podém ben afirmar que fet efectiu aquest principi queden ja implantats els de *llibertat* y *igualtat*. Perque no es fraternitat conculcar la llibertat dels altres y perque sols volen desigualtats els que no senten ni volen la fraternitat.

***

Tal com acabém d' esplicar, tot lo més curt que 'ns ha sigut possible, interpreta 'l nacionalisme l' hermós lema de: *Llibertat, Igualtat y Fraternitat*.

Per aixó volém: llibertat pera 'ls individuus y 'ls pobles; igualtat de dret d' expandir la vida y satisfer les necessitats d'aquesta tant en l' ordre individual com colectiu; y fraternitat pera que no hi hagin homes y pobles, esclaus d' uns altres pobles y d' uns altres homes esclavitzadors.

JOAN LLORENS

NOTA. Aquest article 'ns fou enviat desde *allá dalt* per nostre company, y no arrivá á temps pera l' extraordinari.

FILOSOFÍES TÓXIQUES

Guerra á «Los Sucesos»

Els seus efectes á la infancia

Donchs, vetaquí que l' altre dia 'm pujá, tot armat, el vehí de sota (que á la *cuenta* no sab encare que m' hagi abandonat á la vida pública del periodisme) ab uns *Sucesos* á les mans, esbufegant y ab uns ulls com unes taronjes.

—Miréu quina desgracia! va fer boy encastantme 'l fatídich setmanari pels nassos. Arreparéu quines idees corren encare per Europa!

Y efectivament, á la primera plana s' hi veya una dona núa que jeya damunt d' un llit, cusida á punyalades, y un minyó que calava foch als matalassos com si 's tractés de socarrimar un cuarto de gallina Assota hi havía una inscripció que deya: "*Esplicación en la cuarta plana.*„ Y ¡fillets de Deu, quina quarta plana! Alló era tot una novela de desgracies que feyen tornar el sopá á la boca. Per tres vegades se 'm soquetrejaren les genives y un seguit cruiximent d' ossos va obligarme á girar full. Com si res, per aixó. Cada gravat era una catástrofe, y cada paraula una gavinetada. Allá de persones destrossades y criatures á mitj ofegar, y homes que s' escanyen, y dones qu' es treyen els ulls ab agulles, y tiros, y punyalades, y sang y més sang que no s' acabava may.

Hi havia un home fet á tants bocinets que semblaven mitjes preses de xacolata; després el cap d' una dona ficat dintre un caixó de serradures mullades; un marit que ab un xarrach serrava els cabells de la seva dona; un altre marit que á cops de destral li desfeya les lligues cames; tres ó quatre joves lligats, l' un darrera l' altre, que 's suicidaven ab un tiro per *línea recta*... Y tot era pres del natural, y ab uns detalls que donaven del *lugár del suceso* qu' un se creya tenir la rabieta d' un somni entre ceya y ceya, ó be 's feya 'l cárrech de que al món ja no més hi quedaven lladres y assessinos y criminals y ximples y pocavergonyes, bojos, inquisidors, tocats de l' ala, mal' ánimes, bandarres, pinxos, bruixes... y, etz., etz.

—Pero qui os la fa comprar aquesta recepta de fer perdrer la gana! vaig dirli tot esverat. No os horroritza aquet *Brusi* d' en *Pere Botero?*

—Oh, no més el llegeixo de tant en tant. Més que per res el compro per la canalla que hi passen estones divertides...

—¡Ab aquets instints voléu pujar la familia? ¡Pobres criatures! el seu cervell deu semblar el *corralet* del Hospital; tota la nit deuhen somniar sang y fetge... Y es clar, després van á estudi y s' entretenen á clavar paperines á n' el *daixó* de les mosques, y á travessarse la pell ab agulles, y á girarse les parpelles dels ulls, y á ficarse 'ls *mangos* pels forats del nas, y á posar papers encesos á dintre dels calaixos... Després surten al carrer y empayten als gats á cops de pedra y traboquen els cistells de vianda de les botigues, y trenquen els vidres de les porteries, y estiren les cúes dels cavalls aturats perque apretin á correr, y posen pedres á les vies...

—No tant, no tant. No ho agafém pels cabells.

—Que dihéu are! Fins en els jochs hi deixen entreveure 'ls mals instints. Quan no 's buyden els ulls jugant á jepes, se n' armen unes ab cada tunyina que si moltes vegades no s' hi queden deu ser perque tenen set vides com els gats. Aquí teniu el noy del fideuher que jugant á *caball fort* li van esbotzar l'espinada; y á un altre que no coneixéu li van badá 'l cap ab una *vuela* intencionada jugant á *ratlla*. Y quantes vegades n' he vist á la *marítima* que s' ensenyen de nadar, y fan la broma d' abandonar á n' els poruchs en mitj de les onades, que á no ser pels desvagats que sempre hi ronden més de quatre se n' ofegarien.

—Tot aixó son coses de criatura que sempre han sigut y qu' arriben fins que s' entra en us de rahó.

—Pro home, aquestes idees no 'ls hi neixen soles, y si vos per la vostra part hi afegiu posantlos devant dels ulls y com á entreteniment aquestes lámines esgarrifoses enrajolades de sang y males eynes, en lloch de gravats y lectures que 'ls interessin el pensament per altres dresseres, l' ase 'm refúm si hi arribarán á entrar en us de rahó; aixó si ja de petits no vos donen més de quatre disgustos.

—Que voleu que os digui; os ho prenéu massa á la valenta.

—Jo 'l que sé que d' ensá que surten *Los Sucesos* se llegeixen molt sovint cassos de noys que 's fereixen ab armes que llurs pares tenien ben desades; cremes ocasionades també per criatures; noys que s'enmatzinen, que 's desgracien ab petardos, que s' ofeguen... Fins, are, últimament, hi ha hagut molts freqüents cassos d' assessinat. Y recordéu aquelles criatures d' un poble de Bilbao, que jugant á simular una execució, escanyaren de debó á n' el que feya de *reo*.

***

Erem á n' aquí, que á n' el pis del meu vehí s' hi va sentir un gran terrabastall y uns crits y uns grinyols que talment semblava que ja fossim al dia del judici. Com una exhalació sortirem tots dos escales avall y empenyent la porta d' una revolada, ens trobém á n' el gos lligat pacientment de potes axerrancades á les potes de la tauleta de cusir, y á n' els dos noys del meu amich rostintli 'l pel ab papers encesos. Pero la bona fou que 's prengué foch á n' els fils y draps que penjaven de la tauleta, y d' aquí á la cortina del cel-obert; y podéu contar entre 'ls grinyols del gos, y 'ls crits de la mare al adonársen, y l' esverament de la canalla, si n' hi havía de rebombori.

El meu vehí ja estava á punt d' avisar al vigilant que fes maniobres ab el pito, pero 'l vaig convencer de que ab unes quantes galledes d' aygua sortiriem del gasto, y estalviariem á la ciutat un moment d'angunia; l' histórich moment de contar el districte.

Y quan ja donavem fi á la tasca, y m' entregava á les cavilacions que 'm sugeria 'l meu debut de bombero, vaig adonarme de que 'l meu vehí tenía el noy gran ab el cap entre les cames á punt d' embotllofarli l' *assiento*. Com l' angel d' Abraham, vaig aturarli 'l bras, y adonantme dels *Sucesos* qu' instintivament havía baixat de casa y estaven are arreconats á terra, vaig acostarlos á un reviscolament de flamarada que sortía encare d' un tros de cortina, diguent á n' aquell pare esgarriat mentres les flames els destruhien:

—Aturéuvos. ¡Aixó es lo qu' heu de fer!

REDENA

Més de lo de Figueres

El nou govern ha trobat ja una forma que'l relleva del compromís de desfer l'obra comensada per en Moret sobre aquest assumpte. Mes nosaltres, que'l considerém de molta importancia y per conseguir el triomf de la justicia no hi regatejerém l'esfors més insignificant, hem d'ocupárnosen constantment y aprofitar totes les oportunitats pera afirmar més y més la rahó que fonamenta les nostres aspiracions.

Preten en López Domínguez restar efectivitat á la protesta catalana, dihent que ella es sols un pretext dels catalanistes pera oposarse á l'obra del Govern, y que si alguns l'han firmada ha sigut perque 'ls hi han obligat certs compromisos polítichs ab els mateixos, pero que en el fons la comarca empordanesa sentiria bona satisfacció per aquell trasllat.

Aquestes declaracions que semblen nascudes d'aquella opinió que á n'en Lerroux va mereixerli fa pochs dies la nostra campanya, dihent que aquesta no havia de ser patrimoni exclussiu d' un partit, posen de relleu una necessitat que convé satisfer.

La de que en la nostra campanya de protesta desinteressada quins únichs móvils son l'amor á Catalunya, y'l desitj de conservar la seva immaculitat en lo que possible sia, hi prenguin part decidida tots aquells que cobejant els mateixos sentiments nostres d'amor y puresa, representen una forsa veritable en la vida del nostre poble.

Perque, si be es veritat que coneixém les intencions engendradores dels criteris exposats per nostres enemichs, y sabém que elles son tot lo contrari de lo que volen semblar, no pot negarse en cambi que la seva teoría es perfectament llógica.

L'isolament del catalanisme en aquesta cuestió es forsa lamentable, sembla que en realitat un fi distint del que exposém sigui el motiu de la nostra tasca actual. No dihém aixó perque sentim cansanci ni'ns creguém febles pera continuarla, es que'l seu carácter exigeix la cooperació de tots.

No's tracta dels interessos d'un partit ni de la dignitat d'una idea, se tracta de quelcom d'ordre general que ataca directament al cor de la més hermosa de les nostres comarques y á n'aquesta l'estimen ó l'han de estimar per igual tots aquells que perteneixent á diferentes fraccions y tendencies son una expressió del voler del poble y un enemich dels que'l malmenen.

Es de tot punt necessari, donchs, que'ls republicans y'ls carlins y tots aquells que ab tant acert s'ajuntaren al moviment de Solidaritat Catalana pera respondre ab fermesa als atachs inferits á la llibertat de conciencia y de pensament catalans, que avuy tornin á agermanar les llurs voluntats y les llurs energíes pera aturar una gran ofensa que vol llensarse en lo més fons de aquell mateix pensament y d'aquella mateixa conciencia.

Si aixís se fa, la tasca de la solidaritat se encaminará per viaranys de positiu resultat y será molt més fácil el triomf definitiu de lo que avuy constituheix la aspiració més urgent de la nostra Catalunya.

Allavors no restará mes que una petita part del poble catalá allunyat de la nostra acció de protesta: els vells restes del caciquisme destronat, que sense valentía pera declararse tal com es, permaneixerá *neutre* servint de pretext als nostres governants pera dir que compten ab simpatíes entre la opinió catalana. Pero aixís y tot, la veritat s'imposará anulant ridícoles fantasíes, y al devant de la unánim protesta de Catalunya, al govern no li valdrán excuses de cap mena, y la noble ciutat de Figueres deurá á la germanor de tots els bons catalans l'haverse lliurat de la escupinada que tracten de llensarli sobre'l rostre.

Es Catalunya que torna á cridar á tots els seus fills pera que ab un impuls del llur geni salvin la seva dignitat amenassada.

PERE B. TARRAGÓ

Un acte d'altruisme

L'*Orfeó Catalá* en un atent ofici fetxat en 3 del corrent Juliol, ens comunica 'l lloable desitj d'en *M. Baldrich y Barberá* de Reus, guanyador d'un accéssit de 100 pessetes á la *Festa de la Música Catalana* d'enguany, posant á la nostra disposició la cantitat de 25 pessetes pera repartir á families necessitades, cumplint aixís la voluntat expressa del mencionat senyor, qui, á n'aquest fi, ha dividit el séu premi entre la prempsa catalanista de Barcelona.

A n'aquesta noble acció no hi calen pas lloanses. Es un cas ben digne d'imitar y que deixa ben manifest l'altruisme del Sr. *Baldrich*, qui, al escalar la gloria ab refilaments de melodíes, escampa darrera seu 'l merescut premi que, no pagant may'l seu art, aixuga en cambi algunes llágrimes y amillora les penes.

En *Baldrich* fa música y reparteix pessetes: son dues caritats. Que la seva acció tinga forses imitadors entre'ls cantors de la terra.

LA TRALLA

VAGUETATS

RESPOSTES

Fa uns quants dies que d' *allá dalt* rebém cartes y circulars sagellades ab el timbre del Senat ó del Congrés.

Ultimament en reberem una del Director de *Propaganda Moderna,* que n'hi ha per sucarhi... la ploma.

Figúrinse vostés que després d'havernos dit ab tota la serietat d'una circular que "El anuncio es un arte y casi una ciencia exacta", y després d'una serie de consideracions tan bestials com aquesta, ens pregunta:

"Primero, nombre del periódico; segundo, días que se publica; tercero, política ú objeto á que se dedica; cuarto, tamaño y número de páginas; quinto, precio de suscripción; sexto, fecha de fundación; séptimo, nombres del director, administrador y propietario, y octavo, número de ejemplares perfectos tirados y repartidos durante el año 1905."

Nosaltres, com que no podém disposar de cap privilegi que'ns fassi franch el correu, que si en disfrutessim l'usariem únicament per lo que'ns fos concedit y que per altra part, sobretot are en plena época de penyores y fianses, no'ns ve del tot be gastar quinze céntims en una *estampilla,* car preferim comprar tres talonets de la "Protectora de la ensenyansa catalana", contestarém ab molt gust (oh! y tant) desde aquestes columnes y sempre'n sortirém molt més barato, sense perjudicar ni beneficiar á ningú.

No ho farém en castila, ni del millor que sabém, perque després no'ns retreguessin lo de les *ces* de consuetut, emperó quan ens vingui á tom n'hi intercalarém alguna d'aquelles que hem apreses en boca dels guindilles y en el saló de la Audiencia, car som amichs de dir les coses ab tota la conciencia y estant ben segurs de lo que dihém.

Allá va, senyor *tafaner* de la "Propaganda Moderna":

Primer. Nom del periódich: llegeixi en aquesta plana mateix, al cap d'amunt y'l trobará (per si no l'entenia li faig avinent que es alló que porten els carreters y que tant espanta y cou als animals).

Segon. Surt quan pot y pot cada divendres, en be nostre y dels que'l venen y per trágala als que no'ns poden veure y desgracia dels que reben.

Tercer. Política: Fixament no ho sabém: pels patrioters som *separatistes* pels avensats retrógados, pels clericals ateus y pels fiscals que'ns han vist el llautó *unos hijos espúreos que escupen al rostro de la madre común.* Si pregunta per nosaltres á un ácrata, li dirá que som uns aymants platónichs de la *patria chica;* si se informa ab un carlí li dirá que somniém una *patria universal.* En resum: ho som tot y per això espantém á tothom.

¿Objecte á que'ns dediquém? A la cassa de la *perra chica.*

Quart. Agafi la *vara* y comensi á midar... Es de la única manera que nosaltres preném la mida de certes esquenes.

Quint. No tenim suscripcions perque no'ns en calen com al *Diario Universal,* y aixís ens estalviém: havernos d'associar al *Crédito madrileño* pera cobrar dels que'ns llegeixen... pera denunciarnos; de fer circulars á lo Romanones y de repartir els números que prou ens els prenen de les mans á idem besades.

Sisé. Fa tant temps que no'ns en recordém. Un fiscal qualsevol l'informará.

Seté. Nosaltres tots som uns; sense que ningú 'ns dirigeixi aném pel mateix camí, ensopegant y aixecantnos... pero deixant rastre.

Propietari: *El oro reluciente del jesuitismo.*

Vuyté. Tots els exemplars que tirém ho son de perfectes, entre ells no hi han esguerros de cos ni d'ánima. En tot l'any 1905 n'hem suministrat 500,232,209,304,507'50, ni un més ni mitj menys. Si no ho creuhen que vinguin y els hi demostrarém *fundándonos sobre cifras.*

En aquesta casa lo que abunda més es la tirada.

Ab tots aquets datos me sembla que haurá quedat servit.

Ah! ¿Una altra vegada no podria enviarnos una *estampilla* de 5 céntims, pera que al menys els ports ens sortissin franchs?

***

Encare no acabava d' escriure les ratlles que antecedeixen, ha vingut á les meves mans una altre lletra d' *allá dalt* ab el sagell de l' *estafa popular* (car es veu qu'es ben general en aquelles terres l' estafada.)

L' aixerit que també ha pogut disfrutar del *timbre redondo* es un tal Diaz, director de "*La Mejor información*„ una casa que 's dedica á donar compte dels industrials estafes.

De *paso,* la generositat d'aquesta casa, *Gratis para prueba,* envía un butlletí pera que 'l company que l' ha rebut ompli un blanch ab el nom que li convinga y á *vuelta de correo* y *sin estampilla* rebrá una informació detalladíssima de la moralitat mercantil y *solvabilidad* del preguntat.

El nostre company, pera evitar maldecaps á la *Mejor,* els remet el butlletí cuidantse ell mateix d' omplir tots els blanchs, donant suculents detalls d' un tal Diaz (te *coneco, director),* un subjecte dels aprofitats que *seguramente ponen cátedra de patriotismo y se dedica entre otras distracciones lucrativas á defraudar al estado* usant el segell de l' estafeta del Congrés en lloch del de 15 céntims á que estém obligats els *hijos espúreos,* com en essencia els hi ve á dir nostre company.

Y després sortirán ab tota aquella requincalla, del *separatismo* y farán gala de *adhesión ferviente* á la *madre común de todos los españoles.*

¡Estafes! ¡separatistes...!!!

PETADOR

La Real Asociación de Cazadores de Barcelona

A la Plassa de Catalunya, á la casa del rellotge, demunt la Cervesería de Munich, hi ha instalada la societat que porta 'l pompós títol de *real* fácilment confondible ab 25 céntims.

Donchs la tal societat ó *asociación* se dedica á *cassar* incautes y no á fomentar l'higiénich sport cinegétich.

Es el cas que... Peró nó; per avuy, prou; la setmana entrant traurém els drapets al sol de la tal *sociedad* ó *suciedad.*

Per are ja hem cridat la atenció dels llegidors.

Fixinshi:

Real Asociación de Cazadores de Barcelona.

Plassa de Catalunya, demunt de Munich.

Procurém evitarho

Tots els pobles han tingut les seves épo-ques; tots els pobles han fet, cumplint les lleys reguladores de la naturalesa, les seves evolucions indispensables y afirmatives de que, els cossos socials orgánichs, estan sotmesos á una forsa major que 'ls regularisa. Els períodes ascendent y descendent s' han marcat d' una manera ben manifesta en tots els pobles, y ha sigut sempre inútil, que 'ls homes, hagin esmersat llurs forses per aixecar els esperits aclaparats, quan d'aquets períodes, el descendent, ha marcat son pas fatídich en el sí d' un poble.

Per lley inquebrantable de la naturalesa, l' aclaparament es un pes qu' aixafa, y l' energía, en l' organisme, esdevé feblesa. Això, á simple vista, semblará fatalisme, cosa repulsiva que may deu haver d' entregarshi l'home, pero mirat baix el punt de vista de la realitat de les coses, es lley inquebrantable, y á ella s' han de sotmetre 'ls homes, siguin quines siguin, llurs condicions físiques y orgániques. Es veritat que l' home es lluytador per essencia, y may resta impossible devant dels fets per reals y aclaparadors que siguin, perque d'una manera ó altre ha de justificar qu' un organisme, quan repeleix, es vida.

En l' ordre polítich hi hagué una época en que l' home 's deixava portar per les formes abstractes, simbolisava les seves idees en una forma determinada. Durá llarch temps qu'empleyá les seves energíes en cercar una cosa, que en l' ordre de llibertat era una negació; la forma encisava, y l' encís, com á tentació, devant la seva forsa atractívola, feya que l' energía esdevingués feblesa. Arrestrat per la cosa, no 's donava compte que hi havía una superioritat d'idea, que sintetisava, ab més concreció, aquella llibertat colectiva qu' éll aspirava gaudir, impulsant la idea abstracta. En mitj d'aquest período, que 'n diríem negatiu, vingué una forsa positiva á despertar l' aclaparament del poble, y feu desvaneixer errors que tenien per resultant, el desviament de l' energía positiva de resultats beneficiosos, pera la llibertat concreta y difinida. Va marcarse 'l período ascendent, y s' efectuá una revolució en la mentalitat d' una part del poble, qu' esdevingué la idea positiva, en l'ordre polítich. Vingué una era nova que marcá una prosperitat per Catalunya, y 's fongueren totes les idees en una sola comunitat de parers, que feya reviure una esparansa.

Vingué 'l catalanisme.

Tots els catalans sentiren en llurs cors un efecte hermosissim, y esperansats s' abrassaren á la nova idea. Concretaren llurs pensaments en una sola cosa; en veure reconeguda la personalitat de Catalunya. Va confessarse d' una manera franca y noble, que la autonomía era la única salvació per Catalunya, y les energíes s' esmersaren en eix sentit, y les coses anaren per son camí natural, deixant á la ressaga totes aquelles abstraccions negatives, per considerarles ja un equivoch, pera la vera llibertat dels pobles. Tots sabém els resultats positius qu' aquesta nova determinació, d'ordre polítich y social, aportá en be de Catalmnya, y tots sabém també, que com á catalanistes, tenim un deber sagrat de procurar que les coses en eix camí segueixin.

Al fer aquestes observacions, en quelcom me fonamento.

Noves orientacions volen marcarse en la nostra idea per part d'alguns en nom de la democracia. Sembla que altra vegada la forma abstracta encisa y de nou el período de descendent vol marcar una nova era de negacions en les idees.

La idea que particularisa 'l cos social catalá se vol mirar ja com a cosa esquifida, donat el progressiu estat de Catalunya, y noves orientacions volen determinarse pera que l'impuls colectiu sigui de resultats fructífers. Això, al meu entendre, vol dir manca de fe en la idea que particularisa 'l nostre modo natural de ser, en aquesta idea, en quina nosaltres, els catalans, sintetisém totes les nostres aspiracions, per ser ella la concreció més determinada pera la llibertat dels pobles. Apartarse d'ella, barrejarla entre concepcions abstractes que en res determinen lo que es aspiració general dels homes y dels pobles, es negar en principi la vitalitat d'un organisme étnich y entregarse de ple á la negació que anula tota iniciativa beneficiosa á la colectivitat y al individuu.

Girém, donchs, els ulls á la rahó, y volguém ser lo que verament devem ser com á catalans. Concretém les nostres aspiracions en una sola idea, determinada en la VII Assamblea de la Unió Catalanista, aquella idea hermosament sagellada en aquell esplendorós dia del 20 de Maig, hont tota forma política quedá oblidada, al recordarnos en un moment donat que erem fills de Catalunya.

AGUSTÍ PEDRET Y MIRÓ

Senyor Director de LA TRALLA

Pobla 30 de Juny

Molt senyor meu: Per no saber la direcció de Mme. de Haussy me dirigesch á vos y us prech tingueu la bondat d' enviar l' adjunta á l' esmentada senyora.

B. v. m. vostra affma. y atta. s. — *Antonieta O y A.*

MME. DE HAUSSY

Molt apreciable senyora: Enamorada del vostre modo de pensar y del vostre amor per Catalunya, com á bona catalana que 'm glorio d' ésser y amiga per naturalesa de la emancipació y cultura de la dona; vos felicito per l' article *La dona y la societat* publicat en LA TRALLA del dia 15 del mes que som, quin últim y coratjós paragraf me va fer náixer una fonda esperansa.

Cap vel d' hipocresía deu amagar els nostres visatges. Y despullantnos d' injustificades temenses, descobrím els nobles sentiments d' amor á la Relligió, á la Familia y á la Pátria; y demostrarém que tenim un cor noble, que tenim un cor qu' es lo que deu ésser el cor catalá.

Desde 'l dia 15, passa 'l meu esguart per tots els números de *El Poble Catalá* y de LA TRALLA pera ovirarhi nova trovalla del vostre pensament.

Continueu la vostra tasca empresa: sovintejeu en dits periódichs el reclám pera nostra deslliuransa. Jo estich desitjosa de llegir escrits vostres als que m' adhereixo coralment desd' aquest reconet de Pátria subjecte, per desgracia, á un etern caciquisme; essent en aquesta Vall de Lillet sols nosaltres, alguns dels qu' hem estat sempre independents d' ell y hem respirat á altres punts de la terra catalana l' ayre oxigenat d' amor Patri, que percibím l' ambent de la Solidaritat y la seguím esperitualment y de bon cor.

Jo, com que sempre m' ha agradat moltíssim tot lo que sía progrés en el ver sentit de la paraula, de petiteta, sentía una bella simpatía per la Fransa perque á món semblar, passava devant de l' Iberia. Més tart, quan váreig tenir ocasió de conéixer y tractar á una quinzena de yankis, me vaig entussiasmar pels Estats Units per lo molt avensats qu' están en aquell país, y més pel respecte que hi gosen les dones; sentint sempre un gran amor y una gran compassió envers Catalunya y un ardorós enuig pel reste d' Espanya ensopit y viciat.

Després de lo que acabo de dirvos, es bén fácil compendre 'l carinyo que 'm mereixeu per ser Francesa ilustrada (y perdonéume si ofench vostra modestia) y amiga y protectora de nostra estimada Catalunya y de la ilustració femenina.

¡Que dolsa benauransa fora pera mí l' ésser á vostre costat escoltant, respectuosa, vostra amorosa y encantadora parla, y rebent de vos la sólida y verdadera educació difícil de trovar en aquesta comarca bastant mancada de persones intelectuals! Mes ja qu' això no m' es possible, confío al menys llegir qualques produccions de vostres enlayrades idees.

Pláume unirme á la ofrena que Catalunya vos fá de sa gloriosa B andera. ¡Ditxós el missatger de tant falaguer a presentalla!

Volguéume dispensar la estona qu' he molestat vostra atenció.

Vos saluda ab tot l'afecte, y queda á vostres ordres vostra especial servidora,

Antonia Orriols y Artigas

Pobla de Lillet, 30 Juny 1906.

L' acció popular

A En Petador

Molt me plau la campanya franca y noble que ve sostenint LA TRALLA ab l' ánim de revifar l' esperit del poble catalá, pero'l darrer número dedicat á la presa de la "Bastilla„ m' ha deixat una impresió molt més intensa que 'ls altres: verdaderament es per el sistema de la revolució moderna que tenim de procurar la emancipació de Catalunya. L' acció popular es la forma més apropósit pera fer la guerra sorda á n' els nostres sayons ja que avuy degut á lo molt qu' ha progressat l' armament, les barricades resultarían quasi impossibles. Tant de bó 'l dia que 'l poble arribi á compendre la virtualitat de la paraula *revolució* sense himnes de Riego ni altres *patrioteries* per l' istil; el dia que comensém á fer la revolució intelectual progressiva, séria é inquebrantable, la hora de la llibertat arrivará com impotent onada arrebassant les derreres escurrialles del absolutisme.

Poch amich de paraules sobreres, vaig á posar un exemple práctich d' acció popular. Aquí tenim la tant debatuda qüestió de les barreres del carrer de Balmes; l' Arcalde ab tota sa influencia va *allá dalt* á brincar la espinada, l' Ajuntament exigeix que desapareixin per sempre les odioses *vallas,* Barcelona en pes s' alsa en clam d' indignació contra les ridícoles pretensions de la companyía y... tot segueix igual. En altres temps ja 'l poble hauría arrencat les barreres fent valer sa justa voluntat; pró avuy tothom s' acontenta només que en cridar, essent aixís que les lleys modernes ens ensenyen orientacions menys exposades y molt més práctiques que avans: la acció popular; res de revoltes que trontollen la vida de la ciutat, ni res d' agafar les armes, puig el cervell es lo que té que conduhir als pobles ¿La empresa no vol treure les *vallas?* Donchs el poble de Barcelona ab la unió y enteresa de tot poble superior, no deuría d' utilisar absolutament sos serveys; ja veuriau com la Companyía s' apressaría á cumplimentar nostres desitjos, al veure que 'ls trens van y venen buyts. ¿Voléu una revolució més ben feta? O á cumplir la voluntat popular ó á la *quiebra.*

Y aquest cas d'acció popular me porta, senyor Petador, al motiu que m'ha fet agafar la ploma. Ab la forma clara y precisa que vosté sab ferho, tracta en son darrer article dels industrials vergonyants que tot y dihentse catalanistes, no gosen posar cap rétol en catalá, y cregui que no ha pogut estar més encertat al retreure aquest problema, que molts consideren secundari y, en cambi, á n'á mí 'm sembla de capdal interés.

Son innombrables els catalanistes que tenen establiment y si més rétols tinguessin més *ceceos* á lo *Sinesio* hi posarien, y ni la delicadesa tenen de guardar un petit espay per la nostra parla. Com vosté diu molt bé, ells se creuhen que cumpleixen perque gasten l'hipócrita lema de: "la política á un cantó y'l negoci á l'altre„. Jo no vuy dir que's tingui de convertir la botiga en un miting, peró en tot lo propi y personal, no més crech ab els homes que conten ab una vida única, y que á n'ella adaptin tots els seus actes, perque això es lo racional. Per el mateix motiu de que en un comers s'hi veuhen objectes y no política, es que no ha de fer cap por el posar els rétols en catalá; el comprador vol ser ben servit, y si'l nom está posat d'una ó altra manera poch l'interessa. (Me refereixo á ne'l comprador vulgar y general).

A n'aquí tenim de dir com l'Hamlet: Ser ó no ser, es aquesta la qüestió, perque passa ja d'intolerable que un poble que tant parla d'autonomisme y llibertats patries, de que un poble que conta ab innombrables periódichs escrits en nostra llengua, deixa en el més execrable incumpliment el lema principal del programa catalanista. "Volém la llengua catalana ab carácter oficial" dihém tots *sotto voce,* y en cambi tantsols cinch ó sis establiments han tingut el *valor* cívich d'estampar els rétols en catalá, quedant en la més isolada publicitat, destacantse com un fenómen estrany per entremitj de la gran ciutat, y tenint de veure com per devant de llurs aparadors passa

gent y més gent que mira la novetat del rétol ab una mitja rialleta com si's tractés d'alguna excentricitat.

Me dol parlar en termes tan descarnats, pero es precís ferho en bé de tots; cal menys autonomisme en els llavis y més catalanisme en els fets. Cal fer revolució á la moderna imposantnos en aquest assumpte, com en molts d'altres, per medi de l'acció popular, comensant per afavorir á ne'ls establiments que com á catalans cumpleixin; aixís donarém una prova d'acció popular catalanista, d'aquesta acció que'ns ha de dur dies de gloria.

J. B. F.

FUETADES

A Igualada fa un quant temps que hi passen coses que, verdaderament, fan posar ab sobressalt. A Igualada hi ha una generació de *Godós* que en aquella delitosa comarca hi fá de les séves com á pais conquistat, com á rahims per espremer.

Ne sabém una pila de coses d' aquella gent, y nosaltres, qu' un dia posárem á la barra á un arcalde de mala memoria que manifassejava també ab els interessos y aspiracions d' aquella digna ciutat, procurarém de fer sortir els colors á la cara á tota aquesta tayfa qu' are com avans hi remena les cireres, encare que sia aixó cosa dificil, per alló tant sapigut de que: *d' allá hont no n' hi há, no 'n raja.*

***

Un tranvía eléctrich de la companyia belga va topar l' altre dia ab un ómnibus de «La Española.»

Ho estranyém. Hagués sigut ab una *Catalana*...

***

Y are que parlém de tranvíes. ¿Qué 'ns podria dir el Sr. Sostres si hi tornará á fer cap al Gobern civil, d' aquí pochs dies? Perque teniem intenció de dedicarli una *tirada* especial en obsequi á la séva energía posada en práctica 'l passat diumenge.

Els dignes ciutadans de Barcelona varen passarse, gracies á n' ell, tot el sant dia tancant y obrint portes. Y aquell soroll de ferro amunt y avall... ¿qué 's creu que perque siguém de LA TRALLA no podém tenir el plaher de tenir son y pendre la *mañana?*

Aixó del *descans dominical,* en les grans ciutats europeas ho fan de serio, pero aquí...

Parodia, sempre parodia!

***

¡Ay, «Brusi» de mis pesares!
si me quieres escuchar,
vénte depressa les máquines
ó les tindrás d' empenyar.

***

¡Miréu que 's llástima!... Parlar tant de disolució de Corts... y no poguer tenir la ditxa de que, no sols no 's disolguin las *corts* sinó que 's disolguin tots els desorganisadors de la política.

***

Han enganyat á n' En Manzano perque vingués altre cop de Pilat á *Pretoria-Barcelona*...

Sembla mentida que no vegi aquest senyor que 'ls d' *allá dalt* tenen desitjos d' arrebassarli son bon nom...

Ab tot, En Manzano es una poma més dolsa que no els carabassons de *Rotwós, Fuentes, Bovina* y altres del mateix planter.

***

La... dallonsas está... *deixonsas*... D' aquí uns vuyt mesos... paf!... criatura pels nassos...

¡Viva la integridad de la pátria!

***

La Escola Catalana Mossén Cinto va comensar la celebració d' exámens els díes 8 y 15; seguirán encare 'l vinent diumenge. Els exáments son públichs y 's veuhen molt concorreguts per persones verament aymants de la instrucció.

El repart de premis se celebrará 'l dematí del 25 al saló d' actes del Foment Autonomista Catalá, Casp, 56.

S' han rebut ja per la Secció de Instrucció del mateix, valiosos presents pera destinar als alumnes més aplicats; entre 'ls donants s' hi compten el Foment Autonomista Catalá, el Centre provincial de Lleyda, la Unió Catalanista, LA TRALLA, y se n' esperan d' altres de entitats y particulars qu' estimen la veritable ensenyansa.

***

De nostre número extraordinari de la setmana passada se n'han enviat exemplars á tots els ministres, exministres y futurs ministres de la monarquía

***

Diumenge vinent tindrá lloch al alegre poble de Calella un important miting de propaganda nacionalista.

L'acte, que será presidit per la «Unió Catalanista» se celebra ab motiu d' inaugurarse l' Associació Nacionalista de dit poble y en ell hi pendrán part distingits oradors de la nostra causa.

En nom de LA TRALLA hi parlará nostre company Pere B. Tarragó.

La novella entitat ha publicat un substanciós manifest rublert d' energichs conceptes y anunciador dels més exemplars propósits.

L' amo Toni

—Ay mare, que 'm dona aquí!
—Fassi 'l favor de guardarla,
que quan passi la calor...
si 'm ve bé, vindré á buscarla.

Regna gran animació á n' aquell poble per l'acte que deu celebrarse.

***

A la sombra d' un MANZANO
me puse á considerar,
si vindrá com aleshores
ó si l' han falsificat.
Si torna á fer bones obres
li haurém de dir bon-minyó,
més si per cás s' esgarría,
fill meu, sortirá 'l bastó.

***

A n' En Maura 'l rodejen cincuanta guardies civils en les seves excursions per l' Illa daurada. A primera vista sembla que 'l tingan per sospitós, pero ¡ca, barret! Hi ha qui té en gran apreci la seva vida, tant, que si fos possible 'l guardaria dintre un pot de conserves.

Alló que deya aquell: *Un* MAURA, *dich, un* MORO *agegut es una forsa.* Un MORET ja no: tant si está agegut com fent pallassades.

***

Com qu' en Maura en les seves excursions pinta paissatges, hi ha qui conta que 'ls civils qu' el voltan hi son posats per la *Societat protectora d' animals y plantes,* á fí de que no profani aquelles arbredes.

Y déixinlo desfogar! Val més que pinti garbuixos de vert, que no que 'ns puji al poder y 'ns pinti la cigonya.

***

El paper més ridícol fins als nostres dies l' ha fet en Moret. *Que si 'l té;* que *si no 'l té,* deya la gent ab motiu del *Decret de disolució.* Y no 'l tenía.

Are 's discuteix lo mateix ab la vergonya. *Que si 'n té; que si no 'n té...*

Nosaltres dihém que no, desseguida.

***

Are, de president de ministres tenim á n' el general *Lopez Dominguez.* Aixó del govern es va *generalisant*... ¿S'hi juguen un duro (No, que no'l tinch) dues perssetes, que 'l millor dia hi veurém á qualsevol *Teodoro Baró?*

***

Are perque he dit *Teodoro Baró,* que no 'ls escapi 'l riure. Diu que d' ensá qu' ell porta les riendes del *Brusi,* la Redacció sembla una *bassa* d' oli. No mes, de tant en tant, s' enfada ab ell mateix. Després, quan acaba les seves *dominicals,* les llegeix á n' els caixistes y al dependent de la botiga.

Aixís no li queden inédites.

***

A l' imprempta d' en Madriguera, á n' el carrer de les Corts Catalanes, d' ensá que hi tiren el periódich *La Lidia* s' hi ha germinat una verdadera revolució.

El que passi per aquells indrets á les hores d' esbarjo dels aprenents, els podrá veurer jugant esbojarradament á *toros* ab unes banyes de debó y ben punxagudes.

Quan algún d' ells prengui mal, ja sab el jutge ahont té de trobar á l' autor: entre les máquines de l' imprempta d' en Madriguera.

¿No 'n tenim prou d' els *Sucesos?*

***

A Cadaqués, l' hermosa vila empordanesa, s' ha construhit un preciós Saló-teatre, titulat *Art-Joya,* y al cubrir la teulada, ha onejat espléndida sobre l' edifici, la bandera de les quatre barres. Ho celebrém per Catalunya, felicitém als cadequesenchs y ens alegrém de la pessigada qu' aixó suposa per el caciquisme d' aquella població, contrari com es natural á tota manifestació verament catalana y progressiva.

***

A Santa Coloma de Farnés s' hi publica un periódich titolat *Memorandum;* es en catalá y sembla que hi volen enganyar als anticaciquistes.

Senyor Roure: miri que aixó no passa.

Memo-randum, caciquista segur.

Per lo de *memo.*

***

Dissapte, día 14 del corrent, fou detingut per la parella de policíes ns. 347 y 391, un subjecte francés, venedor ambulant d' oficí, pel sol fet d' haverli fet passar una quinzena fa alguns mesos (per capritxo) la policía vella.

Més convenient fora que 'ls nous policíes, possessin llur atenció en detenir lladres y carteristes y no á persones que no han comés cap falta.

***

Diumenge prop-passat en el carrer del Cid, número 3, fou comés un doble crim, morint de resultes d' ell, un soldat y quedant ferida de greuetat una dona.

Poch á poch anirém cullint el fruyt d' aquestos paperots que 's venen ab lo nom de *Sucesos,* puig l' autor del crim tenía molta afició á llegirlos.

***

En el paroxisme de la mala fé, arriva la informació que *El Liberal* fa del miting celebrat el derrer diumenge á Badalona contra el trasllat dels presiris á Figueres. Es verdaderament horrorós ab el cinisme que gosa estampar en les seves columnes conceptes que no foren exposats per els oradors que hi prengueren part; y no sabém si aixó es culpa del redactor que hi assistí, ó be si es sobre posat *inconcientment* per fer mérits y guanyar una bona plassa de policía.

Ahont hi campeja més aquet cinisme targiversador es en els discursos d'En Gambus y d'En Manau (representants d'*El Poble Catalá* y LA TRALLA respectivament); potser, perque son *compañeros en la prensa* y els tenen deferencia.

Empro d' una manera més directa, posa en boca del representant de LA TRALLA, paraules que tot el públich numerós no sentí y en cambi el redactor de *El Liberal* va compendre.

Diu aquet *sincer periodista* que fa la competencia á n' En Memento... *aludió de un modo despectivo á los que pasean por las calles una librea visible—dijo— manchada con el lodo de la derrota...*

Ni una sola paraula, ni d' esperit de criminalitat que vol ferhi veure *El Liberal* es verídich. El nostre company, digue textualment... *Aquí ens trovém que gent que ha exposat una idea ó ha dit el seu modo de pensar el tancan en una presó y en cambi á homes que han caciquejat els drets y lleis dels pobles, y aquí á Badalona ne teniu mostra, es passejan cinicament sense portar el grillet del presidari.*

Tot el poble de Badalona aplaudí entussiasmadament aquestes paraules d' En Manau, ¿per qué? Donchs perque tots ells comprengueren á qui anaven dirigides; sols el *pobre xico* de *El Liberal* va enténdreles al revés.

No cal pas anar desfent un per un tots els conceptes, car hauriam de menester tota LA TRALLA. La finalitat que porten els diaris enemichs de Catalunya es manifesta.

¿Qué 's proposen? Tots ho sabém. Per els miserables cinch céntims, aquets periodistes es venen la dignitat y la conciencia. ¡Qui sap! potser ne cobrarán comissió per cada nacionalista que puguin portar á presiri.

***

En el carrer de Sant Pau s' ha constituhit la *Scola Choral Catalana,* quina trevalla y trevallará pera 'l cultiu de la Música. La dirigeixen els senyors Marte, Suñer, Saró y senyoretes Julve (J. y L.) y Ferrán.

Molts son els entussiasmes que entre 'ls socis hi regna y no dubtém que ab amor y constancia arrivará l'orfeó als primers llochs de nostres orfeons.

***

Ab els cambis de govern son molts els que treuhen el ventre de pena...

Els que 's moren de fam y tenen la sort de coneixer á un dels ministres... ja están salvats.

O be's nombran delegats d'*algú*... ó be governadors de *provincia.*

***

El *Diario Universal* entona cants al govern perque no hi ha hagut provisió d'alts cárrechs.

Com que 'ls tenen tots repartits ja entre 'ls amichs... D' altre part el paperot de referencia es porta-veu del *Cojo*... aquell que l' han fet are de Desgracia y Justicia.

VIC. y ME.

Suscripció

pera una Bandera que onejará á la Catalunya de l' altra vessant del Pirineu, qu' envien les dones catalanes á Mme. de Haussy.

Suma anterior, 76'35 pessetes.

Quotes de 20 céntims

Tresa Sal, Mare y filla catalanes, María Mayol, Dolors Mayol.

Quotes de 15 céntims

Miss Nancy que s'ha tornat catalanista, Jacinta Sibina, Dolors Ribas, Caterina Pardigó, Dolors Pardigó, Teresa Pardigó, Rosa Carmeló, Teresa Serrallach, María Campreciós, María Roig Montserrat, Madrona Roig, Enriqueta Rossell Roig.

Suma total: 79'25 pessetes.

Hi ha molta més llista, que no hi cab.

Cartera de Comunicacions

J. B. No va.—*K. Gool.* Sabadell. Ja ho veurém.—*Somia truytes.* L' article que li havíem dit que, arreglat, podría anar, are resulta vell. Envihi.—*Un estudiant.* No.—*Trallayre.* No.—*Ll. F. A.* Massa llarch; escrigui, peró reduheixi.—*C. G.* «La Vetlla» are resultaria fora de temps.—*Menelich.* Massa llarch; massa dit. Envihi, pro curtet, viu y actual.—*P. G. S.* ¿Per qué no fa un articlet curt, obrer?—*J. P.* Podrá anar.—*R. A. E.* Sentím que sigui massa llarch.—*P. M. C.* No té arreglo.—*Eme.* Anirá.—*C. R. S.* Els versos nó.—*Jordi Recasens.* ¿Vol anarhi, al de Figueres?—*Tok.* No l' hem vist.—*Gallostra.* Are 'ns sembla qu' es tart pera publicarho.—Autor de «L' Orfeó de Sans á Cornellá». Es massa llarch.—Ciutadá *Marcel Costa.*

Ho sento, pro ab tot y aixó
no 'n parlém d' aquell senyó.

Jo se pa ra tis ta. L' article de «Als cantayres» anirá á són torn.—*Joan Vilaseca.* No té rahó; el segell l' haurá de colocar á l' altra banda; además, li está bé per haverho posat en *armonioso.* — *Ko Gool.* No va res.—*Ll. F. A.* Més val poch y bó...—*J. G.* No'n parlém.—*J. G. y S.* Ho repassarém.—*Fuetayre Calellench.* Preferím noticies de la localitat. — *Joseph Batalla.* No pot ser. — *J. B.* Molins de Rey. Igual que 'l Fuetayre Calellench. — *Un federal.* Res de versos.—*J. B. F.* Veurém.—*Jaumandreu.* Veurém.—*M. Planas.* Massa llarch.—*J. C. S.* Retocat, anirá.—*Sisquet.* No vá. — *E. D. C.* Girona. ¿Que ja ho sab que volen posar el presiri á Figueres?—*Joseph Arat.* Rebuda lletra. Sentím no poguerlo veure.—*J. Criquet.* Veurém. — *A. Mauri.* Vosté sol omplirla LA TRALLA.—*Un catalá.* No vá.—*P. S.* Sabadell. No vá.—*Torrijos.* Veurém d' aprofitarho.—*J. B. T.* Veurém: *J. S.* Mataró. No vá mal; peró no 'l podém publicar.—*R. C.* Anirá. — *Vilaret.* Prou bandera.—*Joseph Tasi.* Veurém si s'aprofiten.—*J. Bartroli.* No 'n parlém. — *M. Guimerá.* No vá. — *J. V.* Mataró. Versos, nó.—*A. V.* ¿Cóm ho sab? ¿Qué hi vá? — *J. B. F.* Mercés; desitjém conexer el seu nom.

AL COVE

R. T.—J. M. R.—C. R. L.—M. G.—E. M.

En lo successiu no s' admetrán trevalls que no siguin curts y d' actualitat.

Imp. LA RENAIXENSA, *Xuclá, 13, baixos*